

Gençlerin Spora Katılım Düzeylerine Göre İletişim Becerileriyle Problem Çözme Yeteneklerinin İncelenmesi (Erzurum İli Örneği): Analitik Araştırma

Investigation of Communication Skills and Problem Solving Skills of Young People According to Sport Participation Levels (Example of Erzurum): Analytical Research

Eda YILMAZ^a, Erdinç ŞIKTAR^b

^aErzurum Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Erzurum, Türkiye

^bAtatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü Hareket ve Antrenman Bilimleri ABD, Erzurum, Türkiye

Bu çalışma, Eda Yılmaz'ın "Gençlerin Spora Katılım Düzeylerine Göre İletişim Becerileriyle Problem Çözme Yeteneklerinin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir (Erzurum: Atatürk Üniversitesi; 2019).

ÖZET Amaç: Bu çalışmanın amacı, gençlerin spor katılım düzeylerine göre iletişim becerilerini ve problem çözme yeteneklerini incelemektir. **Gereç ve Yöntemler:** Çalışmada, gençlerin spora katılma durumlarını belirlemek amacıyla Uluslararası Fiziksel Aktivite Ölçeği kullanıldı. İletişim beceri düzeylerini belirlemek amacıyla Fidan Korkut (1996) tarafından geliştirilen İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ve problem çözme becerilerini belirlemek amacıyla Hепенner ve Petersen (1982) tarafından oluşturulan, Türk kültürüne uyarlanması ise Şahin, Şahin Hепенner tarafından yapılan Problem Çözme Becerisi Ölçeği kullanıldı. Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programında analiz edilmiştir. Parametrik testlerden 2'li değişkenler için Independent t-testi kullanılmıştır. Tanımlayıcı özelliklere ait istatistikler için standart sapma, ortalama ve varyans analizi kullanılmıştır. İki den fazla değişkenlerde ise One Way Anova testi kullanılmıştır. Gruplar arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir. **Bulgular:** Gençlerin fiziksel aktivite yapma alışkanlıkları cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde, erkek katılımcılar lehine anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar fakülte değişkeni açısından incelendiğinde; fiziksel aktivite ve fakülte değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve bu farklılığın spor bilimleri fakültesi ve güzel sanatlar fakültesi öğrencilerinin lehine olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar fakülte değişkeni açısından incelendiğinde, iletişim becerileri ile bölümler arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve bu farklılığın Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve İletişim Fakültesi öğrencileri lehine olduğu belirlenmiştir. **Sonuç:** Fiziksel aktivitenin bireylerin iletişim becerilerini geliştirmede ve karşılaşılan güç durumlarda bireylerin problem çözme becerilerini olumlu yönde etki ettiği sonucuna varılmıştır.

ABSTRACT Objective: The aim of study is to examine the communication skills and problem solving abilities of young people according to their sports participation levels. **Material and Methods:** In the study, the International Physical Activity Scale was used to determine the participation of young people in sports. In order to determine communication skill levels, the Communication Skills Assessment Scale which was developed by Fidan Korkut was used. The Problem Solving Skills Scale developed by Hепенner and Petersen (1982) was used to determine Problem Solving Skills and it was adopted to Turkish Culture by Şahin, Şahin and Hепенner. The data obtained as a result of the research were analyzed in the SPSS 22.0 package program. Independent t-test was used for binary variables from parametric tests. Standard deviation, average and variance analysis were used for the statistics of descriptive features. One Way Anova test was used for more than 2 variables. Correlation analysis was used to determine the relationship between the groups. The data obtained were considered statistically significant at the $p < 0.05$ level. **Results:** When the physical activity habits of young people were examined in terms of gender, it was determined that there were significant differences in favor of male participants. When the participants are examined in terms of faculty variable; it was determined that there were significant differences between physical activity and faculty variables and this difference was in favor of the students of the faculty of sport sciences and the faculty of fine arts. When the participants were examined in terms of faculty variable it was determined that there were significant differences between departments and communication skills. This difference was favor of Kazım Karabekir Education Faculty, Faculty of Fine Arts and Faculty of communication. **Conclusion:** It has been concluded that physical activity has a positive effect on individuals' problem solving skills and developing their communication skills in difficult situations.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite; iletişim; problem çözme; spor

Keywords: Physical activity; communication; problem solving; sports

Correspondence: Eda YILMAZ

Erzurum Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Erzurum, Türkiye

E-mail: eda.yilmaz@erzurum.edu.tr

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences.

Received: 09 Feb 2022

Received in revised form: 01 Apr 2022

Accepted: 05 Apr 2022

Available online: 13 Apr 2022

2146-8885 / Copyright © 2022 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Spor; gençlerin, çocukların ve erişkinlerin her konuda birbirlerine destek olması, iş birliği duygusunu oluşturmaları ve geliştirmesi, kural bilincini oluşturmaları, paylaşım, adalet, hoşgörü ve yardım severlik gibi insanı ilgilendiren değerlerin içselleştirilmesinde ve bütünlük sağlamasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Sporun yapıldığı alanlarda ortaya konulan bu gibi davranış örüntüleri sportmenlik davranışı olarak adlandırılmakta ve sportmenlik, iyi bir insan olmada da önemli bir yer teşkil etmektedir.¹ Spor, evrensel olarak düşünüldüğünde, birçok anlaşmazlığın ve problemin çözülmesinde araç olarak kullanılmaktadır. Günümüzde toplumun en büyük problemleri arasında iletişim kopukluğu gelmektedir. Spor, farklı kültür ve çevrelerden insanları bir araya getirmenin en kolay yolu olarak düşünüldüğünde, insanların iletişim becerilerini geliştireceği düşünülmektedir.²

Kişiler, çocukluğa adım attıkları ilk andan itibaren ait olduğu toplumun kültürel özelliklerini temsil eden oyunlar, fiziksel aktiviteler ile birlikte yetişir ve bu özellikleri benimserler. Bu oyunlar ve fiziksel aktiviteler bir taraftan kişilerin yeteneklerini, kişilik özelliklerini, ruhsal ve duygusal özelliklerinin yapısında ilerleme sağlarken diğer taraftan da etrafındaki kişilerin kişilik özelliklerinin ve toplumsal kuralların bilincine varmasına katkı sağlar. Bu faktörlere ek olarak, kişilerin diğer bireyler ile iletişim kurabilme becerilerini de kazandırır.^{3,4}

İletişim, bir davranış biçimi olduğu kadar aynı zamanda da devam eden bir süreçtir. Anlatılmak istenen duygu ve düşünce gibi mesajları ileten ve iletilen mesajları alma arasında hem zihinsel hem duygusal hem de bedensel faaliyetler oluşturmaktadır.⁵ Bireylerin yaşadıkları çevreye adapte olabilmeleri için gerekli olan unsurlardan biri de iletişim kavramıdır. Bireyler arası etkileşimin temel birimini meydana getiren iletişimin, bütün bireylerin hayatında önemli bir yeri vardır. Günlük yaşamın temelini bireyler arasındaki ilişkiler meydana getirdiğinden, insanlar bağlantılarını iletişim kavramı sayesinde düzenlerler. İletişim sürecini aktif bir şekilde meydana getirme, sürdürme ve bundan doyum sağlamak için iletişim becerileriyle donanımlı olmak gerekmektedir.^{6,7} İnsanlar doğduğu andan itibaren kendilerini bedensel hareketler vasıtasıyla kavramaya başlarlar. Bireylerin benlik saygısının temelini mey-

dana getiren başarı ve güdülenmenin en belirgin olarak görülebileceği ortamlar, oyun ve sportif etkinlik ortamlarıdır. Birçok yetenek ve ilgilere seslenen sportif etkinlikler bu özellik ile bireye “Ben yapabiliyorum, yapabilirim.” hissiyatını tattırmaktadır. Sportif etkinlikler, bireye çeşitli ortamları yaşama ve deneyimler kazanma, psikolojik ve fizyolojik doyumlar tatma fırsatı sağlayabilmektedir. Bu bağlamda bireyin olumlu benlik algısına sahip olmasında etkili olmakta ve dolayısıyla başarılı bir iletişim sürecini oluşturabilecek bireylerin yetişmesine olanak sağlayacaktır.⁸ Bireylerin hayatlarının her anında etkili olan ve basitten karmaşığa doğru yaşamlarının tüm etkinliklerinde var olan yaşam becerilerinden biri de problem çözme ve karar verme becerisidir. Bireylerin kendi durumlarına uygun, yerinde ve zamanında vermiş olduğu kararlar, yaşamlarında pozitif yönde oluşum ve değişimlere yol açarken, vermiş olduğu yanlış kararlar da bireylerin yaşamlarını negatif yönde etkileyebilir. Söz konusu bu oluşumlar spor yapan bireyler için de geçerlidir.^{9,10}

Fiziksel aktivite ve spor, kitlelerin büyük bir bölümünün ilgisini çekmekte, sağlığın göstergesi olarak kabul edilmektedir. Fakat bu kavramlar gün geçtikçe gelişmekte ve değişmektedir. Popüler kültürde fiziksel aktivite; sağlık, eğlence ve boş zaman etkinlikleri çerçevesinde değerlendirilmektedir.¹¹ Yapılan araştırmalarda, sporsal verime etki eden birçok faktörden bahsedilmektedir. Bu faktörlerin bir kısmını içsel bir kısmını ise dışsal etmenler oluşturmaktadır. Bu içsel ve dışsal etmenlerin herhangi birinin duruma göre az veya çok öneme sahip olmaması ile birlikte tek başına başarı ve başarısızlığın nedeni olarak gösterilememektedir. Yerinde ve zamanında doğru karar alan sporcuların başarıya ulaşmasının kendisi için avantaj sağladığını söyleyebiliriz. Bu bakış açısıyla bakılırsa sporunun başarıya ulaşması için problem çözme becerisine sahip olma yeterliliğinin önem taşıdığını söyleyebiliriz.⁴ Bu çalışmanın amacı, gençlerin spor katılım düzeylerine göre iletişim becerilerini ve problem çözme yeteneklerini incelemektir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma evrenini, Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören gençler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnek-

lem grubunu Erzurum Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören 18-30 yaş arası 742 (369 erkek, 373 kadın) genç birey oluşturmaktadır. Çalışma Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak yapılmıştır. Spor Bilimleri Fakültesi Alt Etik Kurul Kararı (tarih: 01 Ağustos 2018) alınmıştır.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel bilgi formu", araştırmaya konu olan örneklem grubu hakkında bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formu; yaş, cinsiyet, ailenin eğitim durumu, bireyin spor yaşı gibi bağımsız değişkenler ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

FİZİKSEL AKTİVİTE ÖLÇEĞİ

Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi [International Physical Activity Questionnaire (IPAQ)] kısa formu, Dünya Sağlık Örgütü ile Amerikan Hastalık Kontrolü ve Korunma Merkezinin katkılarıyla oluşturulmuştur. Kişilerin düşük, orta ve yüksek tempolu fiziksel aktivitelerde harcadıkları süre ve oturma süreleri hakkında bilgi vermektedir. Yapılan fiziksel aktiviteler değerlendirilirken; her aktivitenin bir defada minimum 10 dk yapılması ölçüt olarak kabul edilmektedir. Yapılan her fiziksel aktivite düzeyi için metabolik eş değer gün ve dakika şeklinde çarpılarak metabolik eş değeri [metabolic equivalent of task (MET)]-dk/hafta sonucu elde edilir.¹² Ulaşılan skor, fiziksel aktiviteye katılım göstermeyenler için "MET=3000" enerji düzeyi şeklinde sınıflandırılmaktadır. Yapılan bütün fiziksel aktiviteye ait ne kadar enerji tüketildiğinin belirlenmesinde; her aktivitenin haftalık süresi "dk" ile IPAQ için belirlenen "MET" değerleri ile çarpılmıştır. Toplam puan hesaplanırken, aktivitelere verilen metabolik eşitlik "MET" değerleri (şiddetli aktivite; 8 MET, orta şiddetli aktivite; 4 MET, yürüme; 3,3 MET) ile aktivitelerin yapılma süresi "dk" ve uygulama sıklığı yani gün sayısı ile çarpıldığında, olguların haftalık "MET-dk" skorları elde edilir.¹³ Düşük grup fiziksel aktivite grubu; 600 MET-dk/hafta'dan az egzersiz katılım gösteren gruptur. Orta düzeydeki (minimal aktif) fiziksel aktivite grubu; 601-3000 MET-dk/hafta aralığında egzersiz katılımı olduğunu bildiren gruptur. Fiziksel olarak aktif grup ise 3000 MET-dk/hafta'dan fazla egzersiz katılımı olduğunu bildiren gruptur.^{14,15}

İLETİŞİM BECERİLERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

İnsanların iletişim becerilerini nasıl değerlendirdiklerini belirlemek amacıyla Korkut tarafından iletişim becerileri değerlendirme ölçeği geliştirilmiştir. Geliştirilen bu ölçek 5'li Likert (1=her zaman, 2=sıklıkla, 3=bazen, 4=nadiren, 5=hiçbir zaman) ve 25 maddeden oluşmaktadır. Ters yönde hesaplanan madde bulunmamaktadır. Ölçekten elde edilen toplam puanın yüksek olması, bireylerin kendi iletişim becerilerini olumlu yönde değerlendirdikleri anlamına gelmektedir. İletişim becerilerini değerlendirme ölçeğinin geçerliğini, lise öğrencilerinden elde edilen veriler sonucunda yapılan varyans analiz sonuçlarıyla ölçeğin tek boyutlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin güvenilirliği ise test tekrar yöntemi ile yapılmış çalışma sonucunda, ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,76 şeklinde tespit edilmiştir. İç tutarlılık katsayısı olarak alfa değeri ise 80 olarak hesaplanmıştır.¹⁶

PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ ÖLÇEĞİ

İnsanların günlük hayatlarında karşı karşıya kaldıkları sorunlara nasıl tepki verdiklerini ölçmeyi hedefleyen bir ölçme yöntemidir. Heppner ve Petersen tarafından 1982 yılında geliştirilmiş ve toplumumuzun yaşayış tarzına uyarılma çalışmaları ise Taylan (1990) ve Şahin ile Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılmıştır. Olumlu ve olumsuz formüle edilen toplam 35 maddenin yer aldığı ölçekte 32 madde hesaplamaya dâhil edilmektedir. Üç madde ise puanlama dışında tutulmaktadır (9, 22, 29). Puanlama da tersine çevrilmiş 14 madde yer almaktadır; 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 34.^{17,18} Ölçeğin yurt dışındaki geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında; problem çözme yeteneğine güven, yaklaşma-kaçınma ve kişisel kontrol olmak üzere 3 faktör, yurt içindeki çalışmalar da ise aceleci yaklaşım, düşünen yaklaşım, kaçınan yaklaşım, değerlendirici yaklaşım, kendine güvenli yaklaşım ve planlı yaklaşım olmak üzere 6 faktör belirlenmiştir.¹⁹ Ölçekten alınabilecek en düşük puan 32, en yüksek puan 192'dir. Yapılan analiz sonucunda Cronbach alfa katsayısı 0,90, alt ölçeklerden ise elde edilen katsayılar 0,72-0,85 arasındadır.²⁰

İSTATİSTİKSEL ANALİZ

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS (SPSS for Windows Version 22.0; SPSS Inc., Chicago, IL, USA) paket programında analiz edilmiştir. Tanımlayıcı özelliklere ait istatistikler için standart sapma, ortalama ve varyans analizi kullanılmıştır. Normallik homojenlik testi sonucuna göre parametrik testlerden 2'li değişkenler için Independent t-testi kullanılmıştır. İki'den fazla değişkenler de ise One Way Anova testi kullanılmıştır. Gruplar arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1'de cinsiyet değişkenine göre fiziksel aktivite toplam puanı (FATP) değerlendirildiğinde, erkek katılımcıların toplam puanlarının $X=2848,84$, kadın katılımcıların toplam puanının $X=1974,34$ olduğu belirlenmiş ve erkek katılımcılar lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 2'de cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda (kadın $x=46,06$ ve erkek $x=47,84$), İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği toplam puanı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$).

Tablo 3'te cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda, katılımcıların problem çözme becerileri toplam puanı ve alt boyut puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$).

Tablo 4'te fakülte değişkenine göre yapılan analiz sonucunda, FATP değerlendirildiğinde; spor bilimler fakültesi $x=3611,17$, güzel sanatlar fakültesinin $x=2414,34$ en yüksek ortalamalara sahip olduğu belirlenmiş ve bu fakülteler arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Tespit edilen bu farklılıklar neticesinde, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin diğer fakültelelere oranla daha yüksek oranlarda fiziksel aktivitede buldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 5'te fakülte değişkenine göre yapılan analiz sonucunda, İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği değerlendirildiğinde; Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi $x=50,93$, güzel sanatlar fakültesi $x=48,13$, iletişim fakültesi $x=47,82$ ve spor Bilimler fakültesinin $x=46,85$ en yüksek ortalamalara sahip olduğu belirlenmiş ve bu fakülteler arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 6'da fakülte değişkenine göre yapılan analiz, Problem Çözme Becerisi Ölçeği toplam puanı ile alt boyut puanları değerlendirildiğinde; problem çözme becerisi toplam puanı, düşünen yaklaşım, kaçınan yaklaşım ve planlı yaklaşım alt boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

TARTIŞMA

Yapılan çalışmada, gençlerin fiziksel aktivite yapma alışkanlıkları cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde, kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve bu farklılığın erkek katılımcılar lehine olduğu tespit edilmiştir (**Tablo 1**). Cengiz ve ark., 1.180

TABLO 1: Cinsiyet değişkenine göre Fiziksel Aktivite Ölçeği'nin incelenmesi.

	Cinsiyet	n	x	SS	t	p değeri
FATP	Kadın	373	1974,34	1854,16	-5,439	0,000
	Erkek	369	2848,84	2483,61	-5,430	

($p < 0,05$); SS: Standart sapma; FATP: Fiziksel aktivite toplam puanı.

TABLO 2: Cinsiyet değişkenine göre İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin incelenmesi.

	Cinsiyet	n	X	SS	t	p değeri
İBDTP	Kadın	373	46,06	12,55	-1,827	0,068
	Erkek	369	47,84	13,84	-1,826	

($p > 0,05$); SS: Standart sapma; İBDTP: İletişim becerileri değerlendirme toplam puanı.

TABLO 3: Cinsiyet değişkenine göre Problem Çözme Becerisi Ölçeği'nin incelenmesi.

Alt boyut	Cinsiyet	n	x	SS	t	p değeri
Aceleci yaklaşım	Kadın	373	32,67	7,89	-1,274	0,203
	Erkek	369	33,39	7,48		
Düşünen yaklaşım	Kadın	373	12,81	5,08	,128	0,898
	Erkek	369	12,76	5,16		
Kaçınan yaklaşım	Kadın	373	11,22	5,59	-1,598	0,110
	Erkek	369	11,86	5,43		
Değerlendirici yaklaşım	Kadın	373	7,75	3,81	-,349	0,727
	Erkek	369	7,85	3,80		
Kendine güvenli yaklaşım	Kadın	373	20,01	5,66	,046	0,964
	Erkek	369	19,99	5,59		
Planlı yaklaşım	Kadın	373	10,75	4,10	-,506	0,613
	Erkek	369	10,90	4,21		
PÇBTB	Kadın	373	103,30	19,42	-1,370	0,171
	Erkek	369	105,27	19,82		

(p>0,05); SS: Standart sapma. PÇBTB: Problem çözme becerisi toplam puanı.

TABLO 4: Fakülte değişkenine göre Fiziksel Aktivite Ölçeği'nin incelenmesi.

Alt boyut	Fakülte	n	x	SS	f	p değeri	Fark
FATP	a-Edebiyat F.	138	2289,31	2286,61	9,007	0,000	f>a,b,c,d,e
	b-Kazım K.E.F.	136	2167,49	1939,71			
	c-İletişim F.	110	2058,95	2363,00			
	d-Güzel S.F.	102	2414,34	2167,61			
	e-Sağlık H.	139	2026,57	1934,04			
	f-Spor B.F.	117	3611,17	2374,94			
	Total	742	2409,23	2231,75			

(p<0,05); SS: Standart sapma; FATP: Fiziksel aktivite toplam puanı.

TABLO 5: Fakülte değişkenine göre İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin incelenmesi.

Alt boyut	Fakülte	n	x	SS	f	p değeri	Fark
İBDTP	a-Edebiyat F.	138	44,47	11,96	5,184	0,000	a<b,c,d
	b-Kazım K.E.F.	136	50,93	12,98			
	c-İletişim F.	110	47,82	14,98			
	d-Güzel S.F.	102	48,13	13,94			
	e-Sağlık H.	139	44,02	11,01			
	f-Spor B.F.	117	46,85	13,83			
	Total	742	46,95	13,23			

(p<0,05); SS: Standart sapma; İBDTP: İletişim becerileri değerlendirme toplam puanı.

üniversite öğrencisiyle (496 erkek, 457 kadın) yapmış oldukları çalışmada, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla daha fazla fiziksel aktiviteye katılım gösterdikleri sonucuna ulaşmışlardır.²¹ Genç ve ark., kadın

(387) ve erkek (323) toplam 710 erişkinle yapmış oldukları çalışmada, erkek erişkinlerin kadın erişkinlerden daha fazla fiziksel aktiviteye katılım sağladıkları sonucuna varmışlardır.²²

TABLO 6: Fakülte değişkenine göre problem çözme beceri toplam puanı ile alt boyut puanlarının incelenmesi.

Alt boyut	Fakülte	n	x	SS	f	p değeri	Fark
Aceleci yaklaşım	a-Edebiyat F.	138	33,36	8,25	1,879	0,096	
	b-Kazım K.E.F.	136	31,41	7,24			
	c-İletişim F.	110	34,30	7,83			
	d-Güzel S.F.	102	32,93	7,88			
	e-Sağlık H.	139	33,17	7,57			
	f-Spor B.F.	117	33,21	7,22			
	Total	742	33,02	7,69			
Düşünen yaklaşım	a-Edebiyat F.	138	12,43	5,33	2,501	0,029*	b<a,e,f d<f
	b-Kazım K.E.F.	136	13,73	4,63			
	c-İletişim F.	110	12,60	4,97			
	d-Güzel S.F.	102	13,67	5,58			
	e-Sağlık H.	139	12,43	5,21			
	f-Spor B.F.	117	11,94	4,82			
	Total	742	12,79	5,21			
Kaçıngan yaklaşım	a-Edebiyat F.0	138	10,95	5,40	3,243	0,007*	c<a,b,e,f
	b-Kazım K.E.F.	136	11,05	5,03			
	c-İletişim F.	110	13,24	6,38			
	d-Güzel S.F.	102	11,79	5,62			
	e-Sağlık H.	139	11,75	5,02			
	f-Spor B.F.	117	10,73	5,55			
	Total	742	11,54	5,52			
Değerlendirici yaklaşım	a-Edebiyat F.	138	7,55	3,86	1,090	0,364	
	b-Kazım K.E.F.	136	7,88	3,71			
	c-İletişim F.	110	7,95	3,43			
	d-Güzel S.F.	102	8,12	4,22			
	e-Sağlık H.	139	8,11	3,85			
	f-Spor B.F.	117	7,19	3,73			
	Total	742	7,80	3,80			
Kendine güvenli yaklaşım	a-Edebiyat F.	138	19,68	5,60	1,686	0,136	f>b,d
	b-Kazım K.E.F.	136	20,60	5,79			
	c-İletişim F.	110	20,21	4,97			
	d-Güzel S.F.	102	20,66	5,51			
	e-Sağlık H.	139	20,02	5,90			
	f-Spor B.F.	117	18,86	5,69			
	Total	742	20,00	5,62			
Planlı yaklaşım	a-Edebiyat F.	138	10,42	3,72	2,704	0,020*	b<a f>b,d,e
	b-Kazım K.E.F.	136	11,67	4,14			
	c-İletişim F.	110	10,69	4,21			
	d-Güzel S.F.	102	11,15	4,47			
	e-Sağlık H.	139	11,10	3,99			
	f-Spor B.F.	117	9,94	4,34			
	Total	742	10,82	4,15			
PÇBTB	a-Edebiyat F.	138	102,30	20,58	2,407	0,035*	f>b,c,d,e
	b-Kazım K.E.F.	136	104,93	20,01			
	c-İletişim F.	110	107,10	17,27			
	d-Güzel S.F.	102	107,01	19,13			
	e-Sağlık H.	139	105,10	20,05			
	f-Spor B.F.	117	99,88	19,46			
	Total	742	104,28	19,63			

(p<0,05); SS: Standart sapma; PÇBTB: Problem çözme beceri toplam puanı. *: Anlamlılık ifade eder.

Acree ve ark., erkeklerin kadınlara nispeten daha fazla fiziksel aktivite yaptıkları sonucuna ulaşmışlardır.²³ Shibata ve ark.'nın yapmış olduğu çalışmada, erkeklerin kadınlara oranla daha fazla fiziksel aktivite yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.²⁴ Türkiye şartlarında, kadınların erkeklere oranla kendilerine ayırabilecekleri zaman, yetiştirilme tarzlarının farklı olması nedeniyle kısıtlıdır. Toplumumuzda, kadınlara yüklenen çeşitli görev ve sorumluluklar vardır. Bu durumların sonucunda kadınlar, kendilerine daha az vakit ayırabilmektedirler. Erkek bireylerin günlük yaşamda üstlendikleri sorumluluklar kadınlardan farklı olduğundan, kendilerine daha fazla vakit ayırabilmektedirler.²⁵ Yapılan çalışmadaki farklılığın nedeni bu durum olarak gösterilebilir. Yapılan çalışmada, gençlerin iletişim becerileri cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde, kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 2). Öztürk ve ark., beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören 658 öğrenciyle (351 erkek, 307 kadın) yapmış oldukları çalışmada, kadın öğrencilerin iletişim becerilerinin erkek öğrencilere nazaran daha iyi olduğunu tespit etmişlerdir.²⁶ Pehlivan, 592 öğretmen adayına (468 kadın, 124 erkek) yönelik yapmış olduğu çalışmasında, kadın öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının iletişim becerileri arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.²⁷ Yapılan çalışmada, gençlerin problem çözme becerileri cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde, kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 3). İnce ve ark., üniversite hentbol takımına yönelik toplam 97 sporcuyla (55 kadın, 42 erkek) yapmış oldukları çalışmalarında, kadın ve erkek sporcular arasında problem çözme becerisi toplam puanı ve alt boyut puanları arasında anlamlılık tespit etmişler ve bu farklılığın, kadın sporcular lehine olduğu sonucuna ulaşmışlardır.²⁸

SONUÇ

Elde edilen veriler sonucunda, katılımcıların fakülte değişkenine göre yapılan analiz sonucunda; fiziksel aktivite ve fakülte değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Spor bilimleri ve güzel sanatlar fakültesi öğrencilerinin diğer fakültele oranla daha fazla fiziksel aktiviteye katılım sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 4). Kartal ve Balcı,

Harran Üniversitesinde öğrenim gören 930 öğrenciyle yapmış oldukları çalışmalarında, fiziksel aktivite düzeyinin beden eğitimi ve spor yüksekokulu ve diğer fakülte öğrencileri arasında farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Bu farklılığın, beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır.²⁹ Spor bilimleri fakültesi öğrencileri, diğer fakültede öğrenim gören öğrencilere oranla daha fazla fiziksel aktiviteye katılım sağlamaktadırlar. Bu durumun temel sebebi olarak, bu öğrencilerin ders içeriklerinin uygulama derslere yönelik olmasından ya da bu öğrencilerin daha yüksek oranda spor kültürüne sahip olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.³⁰ Elde edilen veriler sonucunda, katılımcıların fakülte değişkenine göre yapılan analiz sonucunda, iletişim becerileri ile bölümler arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi ve İletişim Fakültesi öğrencilerinin diğer fakülte öğrencilerine oranla iletişim becerilerini algılama düzeyleri daha yüksektir (Tablo 5). Dilekman ve ark., eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerine yönelik yapmış oldukları çalışmalarında, sınıf öğretmenliği, fen bilgisi, psikolojik danışma ve rehberlik ana bilim dalı ile ilköğretim matematik ana bilim dalı öğrencileri arasında anlamlı farklılıklar olduğu; bu farklılıkların sınıf öğretmenliği, fen bilgisi, psikolojik danışma ve rehberlik bölümlerinin lehine olduğu sonucuna ulaşmışlardır.³¹ Yapılan çalışmada, katılımcıların fakülte değişkenine göre yapılan analiz sonucunda, problem çözme becerisi toplam puanı ve alt boyut puanları ile bölümler arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Problem çözme becerisi toplam puanından alınabilecek en yüksek puan, düşük problem çözme becerisini; en düşük puan da yüksek problem çözme becerisini ifade etmektedir (Tablo 6). Çalışmamız sonucunda, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerisi diğer fakültele oranla daha fazla gelişmiştir. Er ve ark., spor bilimleri ve sınıf öğretmenliğinde öğrenim gören 600 öğrenciye yönelik yapmış oldukları çalışmalarında, problem çözme becerisi toplam puan ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.³² Erdoğan ve Purutçuoğlu, 140 üniversite öğrencisine yönelik yapmış oldukları çalışmalarında, okul öncesi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin problem çözme becerilerine güvenme ve

planlı yaklaşım alt boyutlarına yönelik puanlarının, sosyal hizmet bölümü öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucuna varmışlardır.³³

Sonuç olarak fiziksel aktivitenin bireylerin iletişim becerilerini geliştirmede ve karşılaşılan güç durumlarda bireylerin problem çözme becerilerini olumlu yönde etki ettiği sonucuna varılmıştır.

Öneriler:

- Yapılan çalışmanın örneklem grubu değiştirilerek farklı alanlara uygulanabilir.
- İletişim becerileri ve problem çözme becerileri düşük olan üniversite öğrencilerine bu becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Deney ve kontrol grupları oluşturularak bu çalışma yapılabilir.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Bu çalışma hazırlanırken tüm yazarlar eşit katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

1. Kayışoğlu NB, Altınkök M, Temel C, Yüksel Y. Ortaokul öğrencilerini beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının incelenmesi: Karabük İli örneği [Investigation of secondary school students' Physical Education sportsmanship behaviours: Karabük sample]. International Journal of Social Sciences and Education Research. 2015;1(3):1045-56. [Crossref]
2. Lai CCH, Ardern CL, Feller JA, Webster KE. Eighty-three per cent of elite athletes return to preinjury sport after anterior cruciate ligament reconstruction: a systematic review with meta-analysis of return to sport rates, graft rupture rates and performance outcomes. Br J Sports Med. 2018;52(2):128-38. [Crossref] [PubMed]
3. İnal AN. Beden eğitimi ve Spor Bilimi. 3. Baskı. Ankara: Nobel Yayıncılık; 2003.
4. Alemdağ S, Öncü E. Öğretmen adaylarının fiziksel aktiviteye katılım ve sosyal görünüş kaygılarının incelenmesi [The investigation of participation physical activity and social appearance anxiety at the preservice teachers]. IntJSCS. 2015;4(1):229-39. [Crossref]
5. Hoşgör D. İletişim ve Sağlık İletişimi. [Yüksek lisans tezi]. İstanbul: Beykent Üniversitesi; 2014. [Link]
6. Bhatia JK, Chaturvedi A, Datta K, Ciraj AM. Enhancing communication skills among residents in India: an interprofessional education approach. Med J Armed Forces India. 2021;77(Suppl 1):S115-21. [Crossref] [PubMed] [PMC]
7. Kıssal A, Kaya M, Koç M. Hemşirelik ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri ve Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi [Evaluation of the communication skills of nursing and physical education and sports students' and the its affecting factorsabstract]. ACU Sağlık Bil Derg 2016(3):134-41. [Link]
8. Karademir T, Türkçapar Ü. Bireysel ve Takım Sporcularında İletişim Becerilerinin İncelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2016;18(4):67-80. [Link]
9. Konter E. Futbolda Süratin Teori ve Pratiği. 1. Baskı. Ankara. Bağırğan Yayınevi; 1997.
10. Acar K. Futbol eğitimi alana çocuklarda problem çözme becerileri ve fonksiyonel olmayan tutumların incelenmesi. [Doktora tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2013. [Link]
11. Şentürk HE. Sportif Tutum Ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği [Sport-Oriented Attitude Scale: development, validity and reliability]. CBU Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2015;7(2):8-18. [Link]
12. Kılınç H, Bayrakdar A, Çelik B, Mollaoğulları H, Gencer YG. Üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite düzeyi ve yaşam kalitesi [Physical activity level and quality of life of university students]. Journal of Human Sciences. 2016;13(3):3794-806. [Crossref]
13. Orhan C, Akbayrak T, Kaya S, Kav T, Kerem Güne M. Fiziksel aktivite seviyesi ile konstipasyon şiddeti arasındaki ilişkinin incelenmesi [Relationship between severity of constipation and physical activity level]. Journal of Exercise Therapy and Rehabilitation. 2015;2(2):66-73.
14. Tekkanat Ç. Öğretmenlik bölümünde okuyan öğrencilerde yaşam kalitesi ve fiziksel aktivite düzeyleri. [Yüksek lisans tezi]. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2008. [Link]
15. Bermúdez VJ, Rojas JJ, Córdova EB, A-ez R, Toledo A, Aguirre MA, et al. International physical activity questionnaire overestimation is ameliorated by individual analysis of the scores. Am J Ther. 2013;20(4):448-58. [Crossref] [PubMed]
16. Korkut F. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi. Güvenirlik ve geçerlik çalışmaları. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. 1996;2(7):18-23. [Link]
17. Heppner PP, Petersen CH. The development and implications of a personal problem-solving inventory. Journal of Counseling Psychology, 1982;29(1):66-75. [Crossref]
18. Çam S, Tümkaya S. Kişilerarası problem çözme envanteri lise öğrencileri formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması [Development of interpersonal problem solving inventory for high school students: the validity and reliability process]. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 2008;5(2):1. [Link]
19. Dönmez KH, Kaçar F. Giresun Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi [The survey of the social self-efficacy and problem solving skills of the students of Giresun University Physical Education Department]. International Journal of Social Sciences and Education Research. 2015;1(2):537-46. [Crossref]

20. Türkçapar Ü. Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin farklı değişkenler açısından problem çözme becerileri [Problem solving skills in relation to some variables of the students studying in the school of physical education]. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 2009;10(1). [\[Link\]](#)
21. Cengiz C, İnce ML, Çiçek Ş. Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Düzeyleri ve Fiziksel Aktivite Tercihleri [University students' physical activity levels and physical activity preferences]. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2009;14(2):23-32. [\[Link\]](#)
22. Genç A, Şener Ü, Karabacak H, Üçok K. Kadın ve erkek genç erişkinler arasında fiziksel aktivite ve yaşam kalitesi farklılıklarının araştırılması [Investigation of physical activity and quality of life differences between male and female young adults]. Kocatepe Tıp Dergisi. 2011;12(3):145-50. [\[Link\]](#)
23. Acree LS, Longfors J, Fjeldstad AS, Fjeldstad C, Schank B, Nickel KJ, et al. Physical activity is related to quality of life in older adults. Health Qual Life Outcomes. 2006;4:37. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#) [\[PMC\]](#)
24. Shibata A, Oka K, Nakamura Y, Muraoka I. Recommended level of physical activity and health-related quality of life among Japanese adults. Health Qual Life Outcomes. 2007;5:64. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#) [\[PMC\]](#)
25. Şanlı E, Güzel NA. Öğretmenlerde fiziksel aktivite düzeyi-yaş, cinsiyet ve beden kitle indeksi ilişkisi [Physical activity levels of the teachers and relation between age, gender and body mass index]. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2009;14(3):23-32. [\[Link\]](#)
26. Öztürk ÖT, Soytürk M, Ada END, Çamlıyer H. Üniversite takımlarında sporcu olan öğrencilerle spor yapmayan öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerinin karşılaştırılması [Comparing communication skill levels between the students being athlete at university teams and the students not doing sport]. Hacettepe J of Sport Sciences. 2011;22(2):43-53.
27. Pehlivan KB. Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları üzerine bir çalışma [A study on perception of communication skills of preservice teachers]. İlköğretim Online. 2005;4(2). [\[Link\]](#)
28. İnce G, Gürbüz T, Dikici K. Üniversiteler hentbol B kategorisindeki takımların, mevkilerine ve demografik özelliklerine göre problem çözme becerilerinin karşılaştırılması [Comparison with the Problem-Solving Skills of Different Positions and Demographic Characteristics of Sport of Teams at B Category of Handball of Universities]. Milli Eğitim Dergisi, 2010;40(188):282-95. [\[Link\]](#)
29. Kartal M, Balcı E. Harran Üniversitesi öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ve ilişkin faktörler [Evaluation of physical activity level and related factors in students' of Harran University]. Sağlık Akademisyenleri Dergisi. 2018;5(4):301-10. [\[Crossref\]](#)
30. Bozdağ B. Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile yaşam kaliteleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Doktora tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü; 2019. Erişim tarihi: 15.02.2019. [\[Link\]](#)
31. Dilekman M, Başçı Z, Bektaş F. Eğitim fakültesi öğrencilerinin iletişim becerileri. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2008;12(2):223-31. [\[Link\]](#)
32. Er Y, Aktaş S, Türker A, Güven F, Alkan N. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği öğrencilerinin benlik saygısı ile problem çözme becerilerinin değerlendirilmesi [The Self Respect of the Students of Physical Education and Sports Teaching and Classroom Teaching with Evaluation of Their Problem Solving Skills]. Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi. 2018;2(1):16-29. [\[Link\]](#)
33. Erdoğan S, Purutçuoğlu E. Okul öncesi öğretmenliği programı ile sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin problem çözme becerilerinin incelenmesi [Investigating problem-solving skills of pre-school teaching programme students and social work students]. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. 2015;42:223-37. [\[Link\]](#)